

31 § Helsingin seurakuntayhtymän käyttöönotettava ICT:n (tieto- ja viestintäteknologian) ja digitalisaation kehittämisen ohjausmalli

Päätösehdotus

Seurakuntayhtymän johtaja Juha Rintamäki

Yhteinen kirkkoneuvosto päättää

- 1) hyväksyä selostusosassa esitetyt kehittämistoimenpiteet
- 2) ottaa käyttöön uuden ICT:n (tieto- ja viestintäteknologian) ja digitalisaation kehittämisen ohjausmallin oheisen selostuksen mukaisesti.

Käsittely

Merkittiin, että pöydälle jaettiin "HSRKY sähköinen asiointi johdon yhteenveto" -liite.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Selostus

Helsingin seurakuntayhtymän sisäinen tarkastus on tilannut KPMG Oy:ltä sähköisen asioinnin nykytilaa koskevan arvioinnin, joka tehtiin joulukuussa 2018. Raportti arvioinnista on saatu 7.1.2019. Raportti on esitelty johtajistolle 8.1.2018. Johtajistossa päätettiin, että hallintojohtaja laatii esityksen yhteiselle kirkkoneuvostolle kehittämistoimenpiteistä raportissa esitettyjen korkean tason havaintojen perusteella. Havaintojen perusteella päätettiin johtajistossa myös, että hallintojohtaja tekee esityksen sisäisen tarkastuksen päällikön valmistelun pohjalta uudesta ICT:n (tieto- ja viestintäteknologian) ja digitalisaation kehittämisen ohjausmallista.

KPMG:n laatimassa raportissa esitetyissä korkean tason havainnoissa riskien merkitys ja toteutumisen todennäköisyys ovat suuria.

Tarkastuksessa tehdyt korkean tason havainnot ja niihin nyt esitettävät kehittämistoimenpiteet:

H1 Projektisopimus: Vanhentuneet ja puuttuvat sopimukset asettavat asiakkaan hankalaan tilanteeseen, missä toimittajalta tilattavat palvelut, niiden vaatimukset, vastuut ja lopputuotteet voivat jäädä epäselviksi ja määrittelemättömiksi aiheuttaen taloudellisia menetyksiä asiakkaalle.

Esitettävät kehittämistoimenpiteet:

Innofactor Oy:n kanssa käydään pikaisesti sopimusneuvottelut, joissa nykyiset vanhentuneet ja myös puuttuvat sopimukset päivitetään ja laaditaan siten, että tilattavien palveluiden vaatimukset, vastuut ja lopputuotteet määritellään selkeästi. Jatkossa asiakkuudenhallinnan kehittämisryhmä vastaisi järjestelmän ylläpitoon liittyvien sopimusehtojen seurannasta ja valvonnasta.

H2 Projektimalli: Asiakkaalla ei ole kontroleja, joilla ABC-projektimallin noudattamista valvotaan.

Esitettävät kehittämistoimenpiteet:

Helsingin seurakuntayhtymässä on olemassa projektihallintaa varten ABC-projektimalli, joka sisältää keskeiset projektihallinnan dokumentit projektin suunnittelua, riskienhallintaa, toteutusta, viestintää ja arviointia varten. Jatkossa ABC-projektimallin mukaisia menettelyjä veloitetaan käyttämään kaikissa resursseiltaan merkittävässä (talousarvio yli 10 000 euroa) hankkeissa ja projekteissa Helsingin seurakuntayhtymässä. Projektille on aina määriteltävä omistaja, joka vastaa ABC-projektimallin noudattamisesta projektissa. Merkittävät projektit käsiteltäisiin jatkossa ICT-johtoryhmässä, joka valvoisi ABC-mallin edellyttämien dokumenttien sisältöä ja projektien edistymistä.

H3 Projektin tavoitteet ja laajuus: Merkittävä osa sovelluskehitysprojektin tavoitteista ja määrittelyistä tulee asiakkaan sijaan toimittajalta itseltään. Tästä johtuen asiakkaalla on vähäinen kontrolli sovelluskehitysprojektien tavoitteiden toteutumisen varmistamisessa ja arvioinnissa.

Esitettävät kehittämistoimenpiteet:

Helsingin seurakuntayhtymän sovelluskehitysprojekteissa seurakuntatyön sisällön tuntemuksen ja ICT-tekniikan tuntemuksen yhteistyötä on välttämätöntä kehittää, jotta projektien tavoitteenasettelu ja määrittäminen tapahtuisi entistä enemmän Helsingin seurakuntayhtymän toiminnallisista ja taloudellisista tarpeista käsin. Tätä varten ehdotetaan uudistuksia Helsingin seurakuntayhtymän ICT- ja digitalisaatiotoiminnan ja –projektien ohjaukseen ja toteutukseen.

H4 Projektin riskit: Riskit ja näiden mitigoimiskeinot ovat jääneet tunnistamatta.

RSK-001 Organisaation kokonaisriskianalyysi, RSK-002 Riskienhallintaprosessi, VTM-005 Sovelluksen riskianalyysi: Asiakkaalla riskienhallinta on osana ABC-projektimallia, mutta mallin noudattamattomuuden takia riskienarviointia ei ole Primien tai sähköisen asioinnin osalta tehty

VTM-001, VTM-006: Asiakas ei ole asettanut hankittaville sovelluksille tietoturva vaatimuksia eikä täten myöskään ole auditoinut näiden vaatimusten täyttymistä.

Esitettävät kehittämistoimenpiteet:

Helsingin seurakuntayhtymässä sähköisen asiointin kehittämisprojekteista ajallisesti ensimmäisenä on hautausportaali ja sen käyttöönoton pilotointi. Käyttöönoton pilotointiin vuoden 2019 alkupuolella on ilmoittautunut 8 seurakuntaa. Ennen kuin pilotointi voidaan käynnistää, on hautausportaaliprojektissa laadittava ABC-projektimallin mukainen riittävä dokumentointi koko hankkeesta sisältäen erityisesti dokumentit riskienarvioinnista sekä tietoturva vaatimuksista asianmukaisine arviointeineen.

Uusi ICT:n ja digitalisaation ohjausmalli

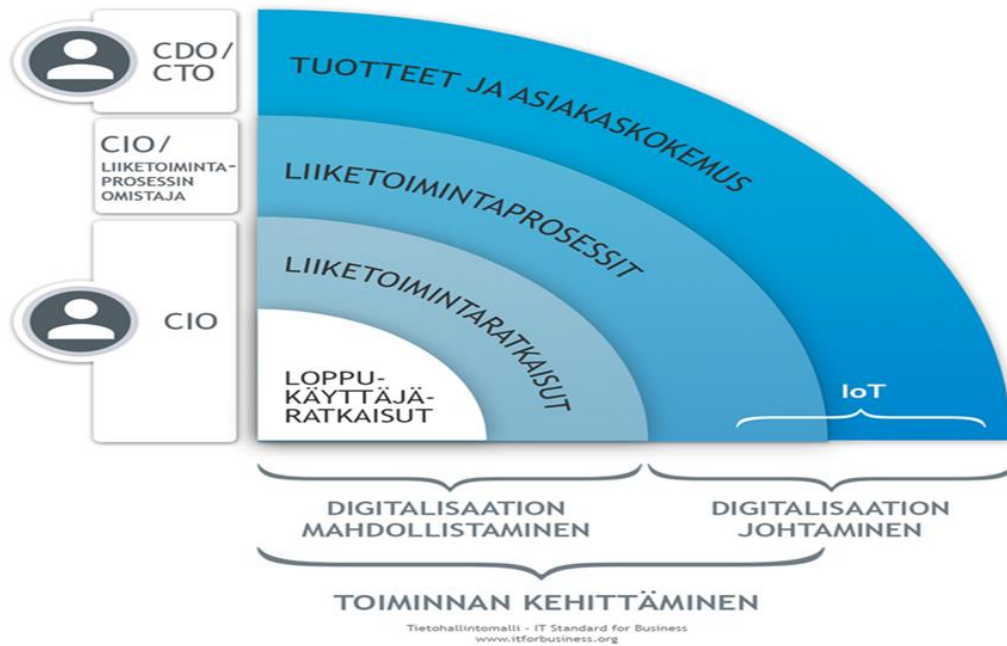
Digitalisaatiolla tarkoitetaan yleisesti kokonaisvaltaista toimintatapojen uudistamista, joka sisältää myös uusien digitaalisten teknologioiden käyttöönottoja. Tällä hetkellä seurakuntayhtymässä digitalisaatiota edistetään Prime-tietojärjestelmän sähköinen asiointin kehittämisen kautta.

Seurakuntayhtymän sähköisen asiointin kehittämistä käsitellään tällä hetkellä seuraavissa ohjausryhmissä:

- Prime-ohjausryhmä (Hsrky)
- Hautausportaalihankkeen ohjausryhmä (Hsrky)
- Sähköisen asiointin ohjausryhmä (Prime-käyttäjäorganisaatiot)
- Tietohallinnon johtoryhmä (Hsrky)

Nykyisen toimintamallin keskeinen ongelma on epätietoisuus eri ohjausryhmien tehtävistä, vastuista ja toimivaltuuksista. Tämän seurauksena yksittäisissä ohjausryhmissä on tehty linjapäätöksiä, joista muut sähköisen asiointin kehittämiseen osallistuneet vastuuhenkilöt eivät ole tienneet. Tilanteeseen sisältyy riski, että sähköinen asiointin toteutus ei vastaa seurakuntien ja seurakuntayhtymän tarpeita ja vaatimuksia.

Uuden ohjausmallin tavoitteena on, että seurakunnat ja seurakuntayhtymässä toimintayksiköt yhdessä digiasiantuntijan kanssa määrittelevät tarpeet ja vaatimukset digitalisointihankkeille. Seurakuntien ja toimintayksiköiden vastuulla on määriteltyjen toimintaprosessien kehittäminen ja käyttöönotto. Tietohallintoyksikön vastuulla on varmistaa tietoteknisten ratkaisujen arkkitehtuurin mukaisuus ja tukea seurakuntia ja yksiköitä digitalisointihankkeissa. Toiminnan tehokas kehittäminen edellyttää tiivistä yhteistyötä seurakuntien, toimintayksiköiden ja tietohallinnon välillä.

Kuva: Toiminnan kehittämisen ja digitalisation yhteys, yleinen malli

Uuden ohjausmallin kuvaus:

ICT:n ja digitalisaation kehittäminen tapahtuu yhteisen kirkkoneuvoston ja yhtymän johtajan alaisuudessa siten, että siitä vastaa hallinto-osasto ja hallintojohtaja. Yhtymän johtajalla on oikeus osallistua halutessaan ICT-johtoryhmän ja asiakkuudenhallinnan kehittämisryhmän kokouksiin. ICT-johtoryhmä on ylin ICT:n ja digitalisaation ohjausryhmä, jonka vastuulla on strategian, arkkitehtuurin ja muiden ohjaavien periaatteiden linjaaminen. ICT-ohjausryhmä valmistelee digistrategian, joka on linjassa ICT-strategian kanssa. Keskeiset linjaukset käsitellään seurakuntayhtymän johtoryhmässä ja hyväksytään yhteisessä kirkkoneuvostossa.

Projektien ohjausryhmät ovat vastuussa yksittäisten ICT- ja digitalisointiprojektien valvonnasta ja ohjaamisesta.

Asiakkuudenhallinnan kehittämisryhmä on pysyvä ohjausryhmä, joka huolehtii seurakuntien ja seurakuntayhtymän yhteisestä palvelukehityksestä sekä sovellusohjelmiston kehityksestä ja toimittajayhteistyöstä.

ICT-johtoryhmän tehtävät ja kokoonpano:

Tehtävät	Kokoonpano
<p>ICT-johtoryhmä on ylin ICT:n ja digitalisaation ohjausryhmä, joka toimii välitasona tietohallinnon ja yhtymän johtoryhmän/ ykn:n välillä.</p> <p>Tehtävänä mm:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ HSRKY:n ICT-strategia ja ohjata sen kehittämissuunnitelman toteutumista▪ ICT:n talousarvioehdotus sekä toiminta- ja taloussuunnitelma▪ Pitkän aikavälin ICT-linjaukset, hankinta- ja kehittämisperiaatteet sekä tietojärjestelmä-projektien käsittely.▪ Tietoturvan ja tietosuojan ohjaus sekä niiden toteutumisen seuranta	<ul style="list-style-type: none">▪ Hallintojohtaja (pj)▪ Toimintayksiköiden johtajat▪ Tietohallintopäällikkö▪ Kirkkoherrojen edustaja▪ Viestintä▪ Muut asiantuntijat

Kehittämisprojektien ohjausryhmien kokoonpano:

Tehtävät	Kokoonpano
<p>Projektin ohjausryhmät ovat vastuussa yksittäisten projektien valvonnasta ja ohjaamisesta.</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Projektin tavoitteen saavuttaminen▪ Projektin laajuus, aikataulu ja budjetti▪ Projektin resursointi▪ Muutoshallinta▪ Viestintä ja tiedotus	<ul style="list-style-type: none">▪ Projektin omistaja/projektipäällikkö (pj)▪ Toimintayksiköiden vastuuhenkilöt▪ Projektipäällikkö▪ Tietohallinnon edustus▪ Muut asiantuntijat

Asiakkuudenhallinnan kehittämisryhmä:

Tehtävät	Kokoonpano
<p>Asiakkuudenhallinnan ohjausryhmä huolehtii yhtymän sisäisestä palvelukehityksestä sekä Prime-järjestelmän kehityksestä ja toimittaja-yhteistyöstä.</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Primien palvelut vastaavat toimintayksikköjen ja seurakuntalaisten tarpeita▪ Kustannusten seuranta▪ Tekninen muutoshallinta▪ Versiohallinnasta päättäminen▪ Sopimuksen seuranta ja valvonta	<ul style="list-style-type: none">▪ Hallintojohtaja (pj)▪ Pääkäyttäjät▪ Digiasiantuntija▪ Tietohallinnon edustus▪ Seurakuntien edustus▪ Muut asiantuntijat

Liitteet

10 HSRKY sähköinen asiointi johdon yhteenveto

